

Jesper Sandström Kyrkbygård i Slättåkra

Jesper Sandström Kyrkbygård. Rödkullorna får gå ute med stödutfodring så länge vädret tillåter. Foto: Lina Floer

Jesper driver Kyrkbygård i Slättåkra, som ligger i mellanbygden mellan Hallands kustslätt och skogsbygden och omfattar ca 30 ha åker och betesmark. På gården finns ett 30-tal nötkreatur och 300 höns. Gården har varit KRAV-certifierad i 20 år och drivs sedan 2018 regenerativt med fokus på gräsmarker, fruktträd och bärbuskar samt 3000 m² grönsaker.

Jespers drivkrafter är en djup matjord med ökande halt stabilt organiskt kol, betesmarker med ökande rotmassa och biologisk mångfald samt att vattnet som lämnar gården är rent och friskt.

Vad innebär regenerativt jordbruk på din gård?

Att allt vi gör syftar till att vårda jorden och den biologiska mångfalden ovan och under jord, berättar Jesper. Gården

är plöjningsfri sedan 2018 och vi försöker efterlikna naturliga ekosystem. Målbilden är en naturlig jord på upp till en meter med en kolhalt på 8-10%, som är bördig, vattenhållande och produktiv.

På gården tillämpas planerat bete för att inte överbeta gräset och för att maximera produktionen. För att optimera rötternas tillväxt och kolinlagringen, låter Jesper nötkreaturen gå i mindre fållor som byts varje dag och sen får gräset vila i 45-60 dagar innan djuren kommer tillbaka. Fållstorleken anpassas så att ca 50% av gräset betas, 25% trampas ner och 25% står kvar. Fyra dagar efter nötkreaturen kommer gårdens höns som också flyttas dagligen. Jesper berättar att betet förbättrar markens jordhälsa och att vallskörden försämrar den. Idag skördas åkrarna i snitt 1 gång och betas 2 gånger per år, det långsiktiga målet är att skörda vartannat år och beta 3-4 gånger per år. Korna får gå ute från tidig vår till sen höst och Jesper ser hur trampet som blir efter djuren betesgång i fuktig jord och stödutfodringens fröer, gynnar förnyringen av vallen.

Tramp som gynnar tillväxt. Foto: Lina Floer

För att optimera markerna och den vattenhållande förmågan, har frukt-och nötträd samt bärbuskar planterats in på ett par åkrar och nya plantor håller på att drivas upp för plantering på ytterligare två fält. Trädraderna är planterade längs med höjdkurvorna för att lura vattnet att rinna sidledes istället för rakt ner ("keyline design") och med 28 meters mellanrum för att skugga lagom och ge plats för betesfällor. Trädridåerna kommer också så småningom skydda mot vind och avdunstning. Jesper driver själv upp plantorna för att få lokalt anpassade och friska sorter. Tanken självklart också att frukt, bär och nötter ska skördas när träden växt till sig.

Som komplement odlar Jesper grönsaker enligt grävningsfri metod med hjälp av komposterad gödsel från gårdens djur. En yta av 1000 m² kan tillgodose 50 familjers behov av grönsaker i 22 veckor. Jesper berättar att fokus ligger på enkelhet, effektivitet och att skapa jord. På vintern täcks odlingarna av täckduk för att hålla fritt från ogräs

Grävningsfri grönsaksodling som täcks över vintern.
Foto: Lina Floer

och vara redo för sådd till våren.

Vad får du din inspiration och kunskap från?

På Youtube finns mycket kunskap att hämta, några inspiratörer för regenerativt jordbruk och grävningsfri grönsaksodling är Richard Perkins, Gabe Brown och Greg Judy.

Jesper lyfter även fram vikten av nätverk så som Svensk Kolinlagring, facebook-grupper och inte minst lokala bönder som har liknande tankar.

Hur gjorde du för att komma igång med regenerativt jordbruk och planerat bete?

Jag började med att gå en kurs för Richard Perkins, berättar Jesper. Med hjälp av kursen utstakade sig mina mål och visioner och jag tog ett nytt holistiskt grepp på gården. Med hjälp av några rullar snabbstaket och vattenslangar för 18 000 kr var det planerade betet sen igång. Genom att lägga vattenslang längs med staketet och fixa uttag var hundra meter, kunde gårdens alla marker sen betas. Jesper lägger ungefär en halvtimma-timma per dag för att flytta djur och staket.

Vi tackar Jesper för ett inspirerande samtal och önskar lycka till i fortsättningen! Läs mer på Jespers hemsida: www.kyrkbygard.se

/Lina Floer, åtgärdssamordnare LEVA mellersta Halland, 2020-12-09

Trädplantering i rader som följer höjdkurvorna.
Foto: Lina Floer

Plattform för Svensk kolinlagring:
www.kolinlagring.se

Facebookgrupp:
Nordiskt nätverk för regenerativt lantbruk

Global Movement of Regenerative Farmers and Land Managers:
<https://savory.global/>